

یک نيمروز با استاد عبدالهادی معتمدی

مصاحبه کنندگان: مهدی عطایی، قويدل و منصور نعیمی

تربیت معلم بندرعباس پذیرفته می شود. پس از پایان دوره دو ساله دانشسرا، به رتبه اول و ممتاز در بین دیگر همکلاسی های خود دست می یابد و به این سبب، معتمدی را از رفتن به روستا معاف کرده و در دبستان فردوسی بندرعباس به کار تدریس می پردازد. این همه او را قانع نکرده، با علاقه و پشت کار به دبیرستان می رود و موفق به اخذ مدرک دیپلم کامل در رشته طبیعی می شود.

در این هنگام عبدالهادی معتمدی مبادرت به تهیه نشریه نخلستان وابسته به دانشسرای راهنمایی تحصیلی بندرعباس ویژه هنر و فرهنگ جنوب می نماید که در زمان و نوع خود کاری بود کارستان! در این نشریه آثاری از حسن کرمی، ابراهیم منصفی (رامی)، مهدی عطایی، احمد لشکری، شهناز حیدری، محمدعبدالهی، محمد کیوانخواه، محمدصادق صفا زاده،

موسی نوروزی و محمد اسماعیلی به چاپ رسیده است. این نشریه در ۳۴ صفحه در قطع A۴ به چاپ می رسد، خود با دست می نوشت و با امکانات محدود آن سال ها تکثیر و توزیع می نمود.

معتمدی پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۴۸ در دانشکده تربیت معلم تهران یا انستیتوی امور هنر پذیرفته می شود و در رشته ی هنر به ویژه تئاتر در نزد استادانی چون ایرج زهری آموزش های لازم را می بیند و به اخذ مدرک فوق دیپلم هنری نایل می شود و با دستانی پر به بندرعباس باز می گردد و در

نخستین اقدام خود، گروه نمایش «گش» راه اندازی می کند. نمایشنامه زار را می نویسد و برای اجرای آن مدتی در جزیره ی هرمز بسر می برد و از نزدیک با گروه های زار هرمز آشنا می شود و مجلس ها (بازی های زار) آنها را می بیند و از موسیقی زاریها به درستی در کار خود استفاده می کند و بعضا چند تن از آنان را هنگام اجرا به کار می گیرد.

در نمایشنامه زار کسانی چون: غلام قاصد، کامل عابدی، رضاجوادی،

حسن هرمزی، حسن دریایی، حسن زهری و ... بازی داشتند. نخستین اجرای زار به کارگردانی

معتمدی در نوروز سال ۱۳۵۰ در سالن نمایش فرهنگ و هنر صورت گرفت و سخت مورد استقبال مردم واقع شد. بازی درخشان غلام قاصد، همگان را به تحسین واداشت. در تاریخ تئاتر بندرعباس، نمایش زار به عنوان مبدا هنر تئاتر نوین و عبدالهادی معتمدی را به عنوان راه گشا و پایه گذار تئاتر در بندرعباس می دانند و این مهم را هیچ گاه نمی توان از لوح ضمیر پاک نمود.

پس از پایان اجرای چند روزه زار در بندرعباس، حسین احمدی نسب (که امروزه نامی است آشنا

در حوزه ی تئاتر و نقاشی ایران) زار را کارگردانی می کند و ابتدا در میناب به اجرا در می آورد و سپس آن را روانه تهران می کند و در جشنواره سینما تئاتر شهرستان ها شرکت می جوید و پس از اجرا منتقدین در نشریات ادبی و هنری روز، تا مدت ها درباره ی زار می نوشتند، (نگین، آیندگان، دنیای سخن) از آن جمله بودند. معتمدی به عنوان نویسنده زار، سخت مورد توجه قرار می گیرد و غلام قاصد برای بازی در نقش بیمار نیز مطرح می شود.

(ادامه در صفحه بعد)

روز پنجشنبه هشتم اسفندماه، مهدی عطایی، محمدعلی قويدل و منصور نعیمی به دیدار جناب معتمدی در منزل ایشان رفتیم، با هدف گپ و گفتمانی برای چاپ در ویژه نامه ی نوروزی، که هم

اینک در پیش روی شماست و عکس های این مجلس را کیوان کمالی عکاس پرکار ندای هرمزگان گرفته اند.

پرسش نخست را مهدی عطایی این گونه مطرح کرد:

* جناب استاد معتمدی، شما یکی از چهره های درخشان تئاتر استان ما هستید. با توجه به اهمیت موضوع و این که شما در دهه ی چهل - پنجاه، آغازگر حرکت های موثری در تئاتر بوده اید و عمدتاً با نمایش «زار» خوش درخشیده اید. به حضورتان آمده ایم تا گپ و گفتمانی صمیمانه از فعالیت های شما در عرصه ی تئاتر آن دوران داشته باشیم.

نعیمی: آقای عطایی شما دیدگاه خود را درباره ی استاد معتمدی بیان کنید، سپس ایشان به پرسش های ما پاسخ خواهند داد.

عطایی: یکی از ویژگی های آقای معتمدی، بی ادعا بودن ایشان است. من با ایشان خیلی راحت در همایش تئاتر سال ۷۲ بارها از آقای معتمدی تقدیر کرده ام و همواره وی را به عنوان یک پژوهش گر و اهل قلم می شناسم. هر چند به جز یک تمرین نمایش - که به سرانجام هم نرسید - مستقیم در خدمت استاد نبوده ام. اما همیشه خود را شاگرد وی می دانستم. معتمدی برای من به مثابه جلال آل احمد بوده، آل احمد استان خودمان. چون هم قلم پاک و هم دل پاک و هم اهل تفکر است.

از معتمدی در کتاب حیات فرهنگ هرمزگان به عنوان پایه گذار تئاتر نوین یاد شده و برای من هم افتخاری است که نامم در آن کتاب در کنار استاد آمده است.

ایشان فردی بی ادعا و بسیار متواضع هستند که از همان پیش از انقلاب از

تئاتر به عنوان ابزاری مبارزه جویانه علیه نظام ستم شاهی استفاده می کرده و همان گونه که خود اشاره داشته اند نمایش «چهار صندوق» اثر بهرام بیضایی را هنگام اجرا توقیف کردند. عرض کردم که من با استاد معتمدی خیلی راحت هستم چنانچه کارهای ایشان را نقد می کنم و می دانم که هیچ ناراحت نمی شوند، همین طور با شما جناب استاد نعیمی بنده راحت هستم و شمارا هم خیلی خوب می شناسم که انسانی فرهیخته و اهل اندیشه هستید و از زمان دایر بودن سینمای آزاد که در خدمت شما شاگردی می کردم این احساس را نسبت به شما هم داشتم.

اما، حاصل پرسش و پاسخ ها چنین است که در پی می آید:

معتمدی متولد ۱۳۲۶ رودان است و آموزگاری بازنشسته، تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در آموزشگاه بزرگمهر رودان سپری کرده و در عنوان نوجوانی و جوانی به کار در معدن سنگ کرومیت فاریاب مشغول می شود و در این مدت با مسایل کارگری و تبعیض ها و استثمار موجود آشنا و با آن درمی آمیزد و ذهن خویش را در پی رهایی از تضادهای موجود مشغول می سازد. در سال ۱۳۴۳ کار رادر معدن فاریاب رها می کند و در دانشسرای